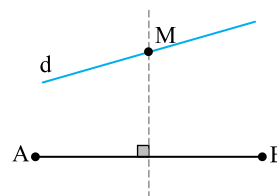

فصل اول: ترسیم‌های هندسی و استدلال

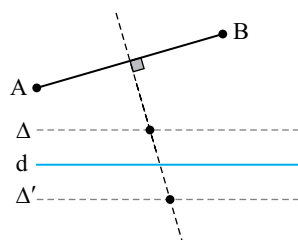
پاسخ پرسش‌های چهارگزینه‌ای

۱- گزینه‌ی ۲ نقطه‌هایی که از A و B به یک فاصله هستند، روی عمودمنصف AB قرار دارند. بنابراین نقطه‌های مورد نظر محل برخورد عمودمنصف پاره‌خط AB و خط d هستند. چون خط d بر AB عمود نیست، پس عمودمنصف را دقیقاً در یک نقطه قطع می‌کند.

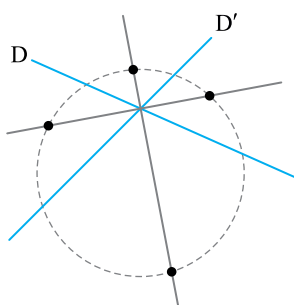
۲- گزینه‌ی ۳ نقطه‌هایی که از A به فاصله‌ی معلوم k هستند، دایره‌ی به مرکز A و شعاع k هستند. از طرف دیگر، نقطه‌هایی که از خط d به فاصله‌ی k' هستند، دو خط موازی با d هستند. نقطه‌های برخورد این دو خط موازی با دایره‌ی به مرکز A ، نقطه‌های مورد نظر هستند. تعداد این نقطه‌ها حداکثر ۴ تا است.

۳- گزینه‌ی ۱ نقطه‌هایی که از خط d به فاصله‌ی L هستند، دو خط موازی d هستند. از طرف دیگر نقطه‌هایی که از دو نقطه‌ی A و B به یک فاصله هستند، روی عمودمنصف AB قرار دارند. پس نقطه‌های مورد نظر، نقطه‌های برخورد عمودمنصف AB با دو خط موازی d هستند (شکل را ببینید). بنابراین تعداد نقطه‌های مورد نظر یا صفر است (زمانی که عمودمنصف با Δ و Δ' موازی باشد) یا نامتناهی است (زمانی که عمودمنصف AB بر Δ یا Δ' منطبق شود) یا ۲ است (زمانی که عمودمنصف با Δ و Δ' موازی نباشد).

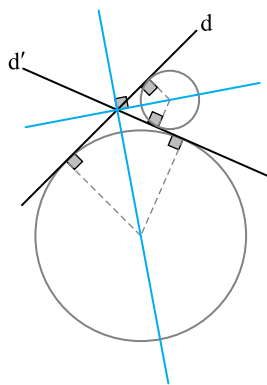

۴- گزینه‌ی ۴ نقطه‌هایی که از دو خط متقاطع D و D' به یک فاصله هستند، روی نیمسازهای زاویه‌های بین دو خط قرار دارند.

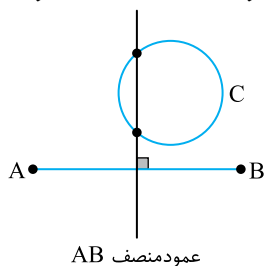
هر یک از این نیمسازها دایره را حداکثر در دو نقطه می‌تواند قطع کند، پس حداکثر ۴ نقطه با خاصیت مورد نظر پیدا می‌شود.

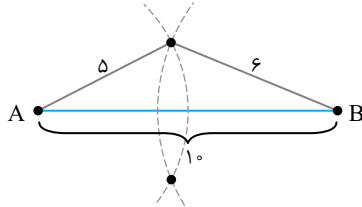
۵- گزینه‌ی ۲ مرکز دایره‌های مورد نظر، از دو خط متقاطع به یک فاصله‌اند. پس مرکز این دایره‌ها، روی نیمسازهای زاویه‌های بین دو خط قرار دارند. این نیمسازها، دو خط عمود بر هم هستند.

۶- گزینه‌ی ۴ نقطه‌هایی که از دو نقطه‌ی A و B به یک فاصله‌اند، عمودمنصف پاره‌خط AB را تشکیل می‌دهند. پس جواب مسئله محل برخورد این عمودمنصف با دایره‌ی C است. خط و دایره حداکثر در دو نقطه یک‌دیگر را قطع می‌کنند.

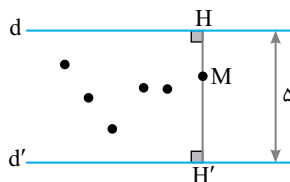

۱۱- گزینه ۲ نقطه‌هایی که از A به فاصله ۵ هستند، روی دایره‌ای به مرکز A و شعاع ۵ قرار دارند. همچنین نقطه‌هایی که از B به فاصله ۶ هستند، روی دایره‌ای به مرکز B و شعاع ۶ قرار دارند. همان‌طور که در شکل دیده می‌شود، چون $AB=10$ ، پس این دو دایره در دو نقطه یک‌دیگر را قطع می‌کنند.

۱۲- گزینه ۳ با توجه به شکل، هر نقطه‌ای که بین این دو خط است، مجموع فاصله‌هایش از این دو خط برابر ۵ است.

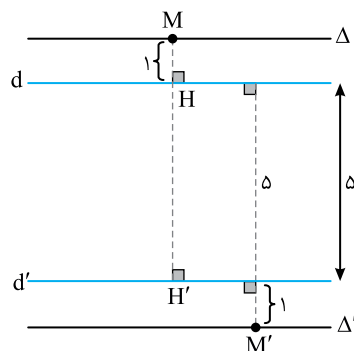
$$MH + MH' = 5$$

۱۳- گزینه ۲ نقطه‌ی M را به فاصله ۱ از d بیرون ناحیه‌ی بین d و d' در نظر می‌گیریم (شکل را ببینید):

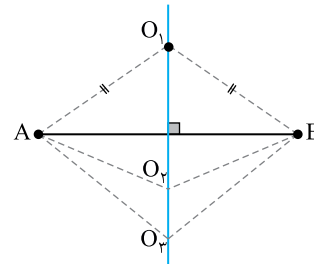
$$MH + MH' = 1 + 6 = 7$$

به همین ترتیب، نقطه‌ی M' را به فاصله ۱ از d' و بیرون ناحیه‌ی بین d و d' در نظر بگیرید (مجدداً شکل را ببینید). این نقطه نیز ویژگی مورد نظر را دارد. پس مجموعه‌ی نقطه‌هایی که این ویژگی را دارند دو خط موازی d و d' و گذرنده از M و M' هستند (خط‌های Δ و Δ' را در شکل ببینید).

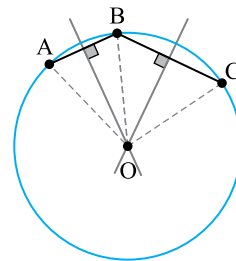

۱۴- گزینه ۱ چون مجموع فاصله‌های هر نقطه بین دو خط موازی، از آن دو خط، برابر فاصله‌ی آن دو خط (۵) است و نقطه‌های خارج ناحیه‌ی بین دو خط قطعاً مجموعی بزرگ‌تر از ۵ دارند، پس مجموعه‌ی مورد نظر تهی است.

۷- گزینه ۲ مرکز دایره‌ای که از A و B می‌گذرد، از این دو نقطه به یک فاصله است. پس مرکزهای این دایره‌ها روی عمود منصف AB قرار دارند.

۸- گزینه ۱ اگر نقطه‌های A، B و C روی دایره‌ی به مرکز O قرار داشته باشند، چون OB با OA برابر است، پس O روی عمود منصف AB است و چون OC با OB برابر است، پس مرکز O روی عمود منصف BC است. بنابراین مرکز دایره، نقطه‌ی برخورد عمود منصف‌های AB و BC است.

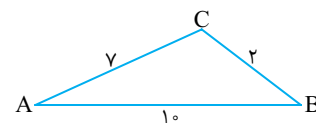

۹- گزینه ۴ در واقع باید مثلثی با طول ضلع‌های ۱۰، ۷ و ۲ وجود داشته باشد (شکل را ببینید). بنابراین باید نابرابری

$$AB < AC + BC$$

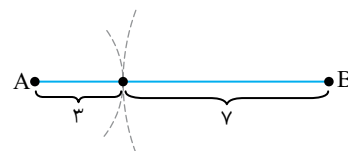
درست باشد، اما $10 > 7 + 2$.

بنابراین هیچ نقطه‌ای با این ویژگی نداریم.

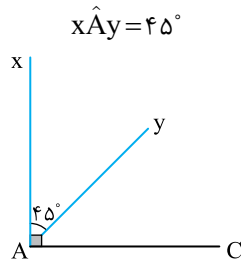

۱۰- گزینه ۱ نقطه‌هایی که از A به فاصله ۳ باشند، روی دایره‌ی به مرکز A و شعاع ۳ هستند. نقطه‌هایی که از B به فاصله ۷ هستند، روی دایره‌ی به مرکز B و شعاع ۷ قرار دارند.

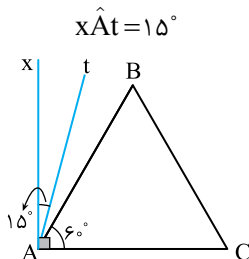
بنابراین نقطه‌ی مورد نظر، محل برخورد این دو دایره است. مطابق شکل چون $AB=10$ ، پس این دو دایره مماس بر هم هستند و مسئله یک جواب دارد.

(۳) زاویه‌ی 45° : اگر نیمساز زاویه‌ی $\angle xAC$ را رسم کنیم ($\angle Ay$ در شکل).

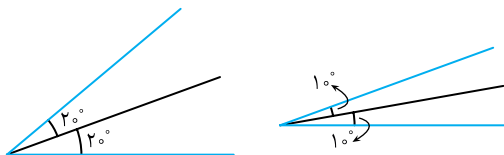
(۴) زاویه‌ی 15° : نیمساز زاویه‌ی $\angle xAB$ را رسم می‌کنیم ($\angle At$ در شکل). در این صورت

(۵) زاویه‌ی 75° : به شکل قسمت (۴) نگاه کنید:

$$\begin{aligned}\angle tAC &= \angle tAB + \angle BAC \\ &= 15^\circ + 60^\circ = 75^\circ\end{aligned}$$

(۱۸- گزینه‌ی ۱) اگر نیمساز زاویه‌ی 40° را رسم کنیم، زاویه‌ی 20° به دست می‌آید. اکنون اگر نیمساز زاویه‌ی 20° را رسم کنیم، زاویه‌ی 10° به دست می‌آید.

با رسم نیمساز زاویه‌ی 10° ، زاویه‌ی 5° و به همین صورت زاویه‌ی $2/5^\circ$ به دست می‌آید.

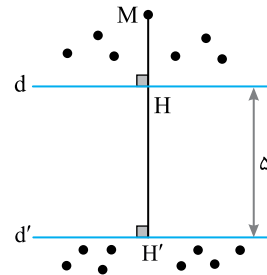
پس تا این‌جا زاویه‌های 5° ، $2/5^\circ$ ، 10° و 20° را می‌توان رسم کرد.

روش ترسیم: زاویه‌ی 60° را در متن درس یاد گرفتیم، پس زاویه‌ی $60^\circ + 5^\circ = 65^\circ$ را می‌توان رسم کرد. زاویه‌ی 20° و $2/5^\circ$ را می‌توان رسم کرد، پس زاویه‌ی $20^\circ + 2/5^\circ = 22/5^\circ$ را می‌توان رسم کرد.

زاویه‌ی 30° را با رسم نیمساز زاویه‌ی 60° می‌توان رسم کرد پس می‌توان زاویه‌ی $15^\circ + 2/5^\circ = 17/5^\circ$ را نیز می‌توان رسم کرد. پس فقط گزینه‌ی (۱) را نمی‌توان رسم کرد.

(۱۵- گزینه‌ی ۴) نقطه‌ی دلخواه M خارج ناحیه‌ی بین دو خط d و d' را در نظر بگیرید:

$$MH' - MH = (MH + HH') - MH = HH' = 5$$

بنابراین مجموعه‌ی نقطه‌هایی که این ویژگی را دارند، ناحیه‌ی خارج دو خط موازی d و d' است.

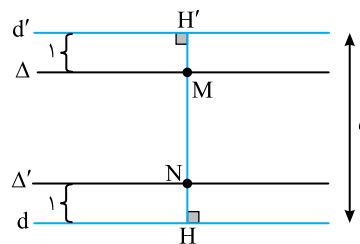
(۱۶- گزینه‌ی ۲) در تست قبل دیدیم که تفاضل فاصله‌های هر نقطه خارج دو خط برابر ۵ است. پس اگر نقطه‌ای با شرایط مسئله وجود داشته باشد، باید بین این دو خط باشد. فرض کنید M یکی از نقطه‌های مورد نظر باشد به‌طوری‌که

$$MH - MH' = 3$$

از طرف دیگر،

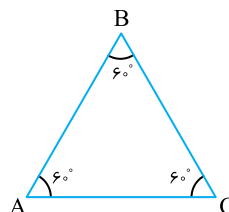
$$MH + MH' = 5$$

بنابراین $MH = 4$ و $MH' = 1$. در نتیجه نقطه‌های روی خط گذرنده از M و موازی d و d' ویژگی مورد نظر را دارند. به همین صورت اگر نقطه‌ای مانند N به فاصله‌ی ۱ از d باشد، ویژگی مورد نظر را دارد. بنابراین خط گذرنده از N و موازی d و d' جواب است. بنابراین جواب، دو خط Δ و Δ' موازی d و d' است.

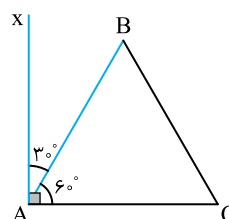

(۱۷- گزینه‌ی ۴)

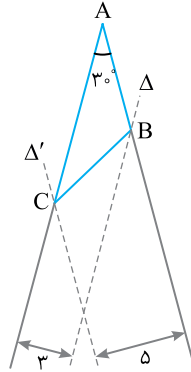
(۱) زاویه‌ی 60° : کافی است مثلث متساوی‌الاضلاع ABC را رسم کنیم. در این حالت $\angle BAC$ برابر 60° است.

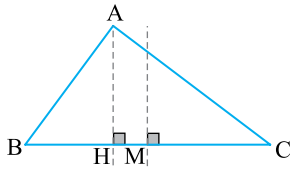
(۲) زاویه‌ی 30° : از نقطه‌ی A ، عمود Ax را بر AC رسم می‌کنیم (شکل را ببینید). در این صورت $\angle xAB = 30^\circ$

۲۲- گزینه ۳ ابتدا زاویه A را برابر 30° رسم می‌کنیم. اکنون خطی موازی یک ضلع زاویه A و به فاصله ۳ از آن و سپس خطی دیگر موازی ضلع دیگر زاویه A و به فاصله ۵ از آن رسم می‌کنیم (خط‌های Δ و Δ' را در شکل ببینید). این خط‌ها ضلع‌های زاویه را به ترتیب در B و C قطع می‌کنند. مثلث ABC مورد نظر است. چون تمام مراحل این رسم منحصر به فرد است، پس مثلث ABC نیز منحصر به فرد خواهد شد.

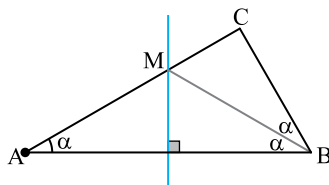
۲۳- گزینه ۱ مرکز دایره‌ای که از دو نقطه B و C می‌گذرد روی عمودمنصف ضلع BC است. چون مثلث ABC متساوی‌الساقین نیست، پس عمودمنصف BC و ارتفاع AH موازی‌اند (شکل را ببینید). بنابراین دایره‌ای با این شرایط وجود ندارد.

۲۴- گزینه ۴ از نمادگذاری شکل زیر استفاده می‌کنیم و یکی از حالت‌هایی که شرایط مسئله را دارد در نظر می‌گیریم. اگر فرض کنیم $\hat{BAC} = \alpha$ ، آن‌گاه $\hat{ABC} = 2\alpha$. پس در صورتی که نیمساز زاویه ABC را رسم کنیم و AC را در M قطع کند، حتماً مثلث ABM متساوی‌الساقین است، یعنی

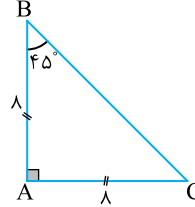
$$MA = MB$$

در نتیجه M روی عمودمنصف AB قرار دارد.

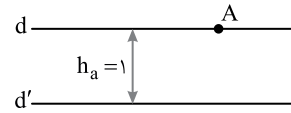

۲۵- گزینه ۳ چون در مثلث ABC ، $AB = 10$ و $AC = a$ و $BC = b$ ، پس باید $|a - b| < 10 < a + b$.

۱۹- گزینه ۱ چون $AB = AC$ و $\hat{B} = 45^\circ$ ، پس مثلث ABC متساوی‌الساقین است و در نتیجه $\hat{B} = \hat{C} = 45^\circ$. بنابراین $\hat{A} = 90^\circ$. پس مثلث ABC قائم‌الزاویه متساوی‌الساقین است و فقط یک مثلث با این معلومات می‌توان رسم کرد.

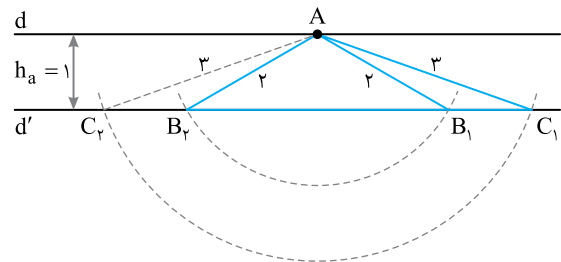
۲۰- گزینه ۲ ابتدا دو خط موازی d و d' را به فاصله ۱ از یک‌دیگر رسم می‌کنیم. نقطه A را روی خط d در نظر می‌گیریم (شکل (۱) را ببینید).

شکل (۱)

سپس به مرکز A و شعاع ۲ دایره‌ای رسم می‌کنیم تا خط d' را قطع کند. محل برخورد، رأس B است (واضح است که این دایره خط d' را در دو نقطه قطع می‌کند).

به همین ترتیب، به مرکز A و شعاع ۳ دایره‌ای رسم می‌کنیم و محل برخورد آن با d' را C می‌نامیم (شکل (۲) را ببینید). در این شکل دو مثلث غیر هم‌نهشت دیده می‌شود: یکی مثلث AB_1C_1 و دیگری مثلث AB_2C_2 .

شکل (۲)

۲۱- گزینه ۲ دو خط موازی d و d' را به فاصله h_a در نظر می‌گیریم. نقطه A را روی d در نظر می‌گیریم و به شعاع‌های ۴ و ۷ و مرکز A کمان‌هایی می‌زنیم. محل برخورد این کمان‌ها با خط d' رأس‌های B و C را مشخص می‌کنند. اگر بخواهیم مثلث منحصر به فرد داشته باشیم، باید $h_a = c$ ، یعنی $h_a = 4$.

